

4. SOSIAALISET SUHTEET JA PELAAMINEN

Sisältö ja tavoitteet

Tällä kerralla käydään läpi käyttäytymistä netissä useasta eri näkökulmasta, kuten vuorovaikutuksen, julkaisemisen ja tietoturvan näkökulmista. Tavoitteena on tuoda esille mahdollisia ongelmatilanteita netissä ja sitä, miten ne voidaan ratkaista. Samalla keskustelussa kulkee mukana eri tilanteisiin liittyvien tunteiden tunnistaminen ja nimeäminen.

Tällä ryhmäkerralla on käytetty osaa Peda.netin materiaalista (huom. kopioi linkki, ei välttämättä avaudu klikkaamalla):

<https://peda.net/jyu/it/koulutusteknologia/opintojaksot/TIES461/ah/harjoitusty%C3%B6t/jotain-anni/ad/teemakokonaisuudet/tn/hki>

Tarvikkeet:

- *Tunnekortit*
- *Tulostettu sarjakuva oravasta (kts. Peda.netin linkki yllä)*
- *Läppäri TAI muu sopiva laite* lyhyen videon katsomiseen yhdessä
- *Kyniä ja paperia* salasanan harjoitteluun
- *Tulostettu tietovisa tietoturvasta*
- *Askartelutarvikkeet* lautapelin viimeistelyyn ja *kirjoitusvälineet* sääntöjen kirjoittamiseen ylös

Tehtävärunko

Virittäytyminen: Kerrotaan tunnekorttien avulla, millä mielin on tullut mukaan ryhmään. Lisäksi ohjaajat kertaavat ryhmän säännöt ja kertovat, mitä tänään tehdään.

Lämmittelytehtävä: Pelataan esimerkiksi rikkinäistä puhelinta, jonka jälkeen voidaan käydä keskustelua siitä, että miten väärinymmärryksiä voi syntyä ja mitä siitä voi seurata. Millaisia tunteita eri osapuolilla voi herätä tällaisessa tilanteessa?

VINKKI!

Ohjaaja voi tarvittaessa muuttaa rikkinäisen puhelimen viestiä niin, että saadaan esimerkki siitä, miten viesti voi muuttua matkan varrella ja millaisia uusia merkityksiä siihen voi tulla mukaan tai jäädä pois.

Keskustelu päivän aiheesta: Jatketaan keskustelua väärinymmärryksistä ja ongelmatilanteista netin ja digilaitteiden kontekstissa, keskustellaan lyhyesti julkaisemisesta netissä, ikärajoista ja tietoturvasta.

Käyttäytyminen netissä

- Jos lähettää viestin eteenpäin, niin kenelle sen voi lähettää?
- Mitä pitäisi tehdä, jos saa loukkaavan viestin tai kuvan?
- Miltä loukkaavan viestin saaminen tuntuu? Tässä voi käyttää tunnekortteja apuna.
- Mitä nettikiusaaminen on? Mitkä kaikki asiat voidaan laskea nettikiusaamiseksi? Onko trollaaminen nettikiusaamista?

Julkaiseminen netissä

- Katsotaan yhdessä sarjakuva oravasta ja pohditaan, mitä sarjakuvassa tapahtuu
- Pohditaan yhdessä, mitä saa julkaista, minne voi julkaista ja kenen lupa julkaisuun tarvitaan vai tarvitaanko ollenkaan
- Voiko kuvien luvaton julkaisu olla nettikiusaamista?

Ikärajat ja tietoturva

- Keskustellaan ikärajoista, taustatietoa löytyy esimerkiksi KAVI:n sivuilta.
https://kavi.fi/ikarajat/?gad_source=1&gclid=CjwKCAjw-qi_BhBxEiwAkxvbkIbydzRzGXyzegTKzsJeKDJn3a0eDXedSyXWh9BA1e2QmTsB1rerxoCyHAQAvD_BwE
- Millainen on hyvä salasana? Peruspiirteet hyvälle salasanalle:
 - Sisältää isoja ja pieniä kirjaimia, numeroita ja erityismerkkejä
 - On tarpeeksi pitkä (vähintään 12 merkkiä, mielellään ainakin 14)
 - On helppo muistaa, mutta vaikea arvata.
- Tehdään tarvittaessa harjoitussalasanana

Tietovisa päivän aiheista. Kerrataan tämän päivän keskustelun sisältö tietovisan kysymysten avulla

- **Oman lautapelin suunnittelu:** Pelisäännöt. Mietitään yhdessä, miten laudalla liikutaan, miten kerätään mahdollisia pisteitä ja mikä on voittoehto. Halutaanko pelissä tehdä yhteistyötä vai kilpaillaanko toisia vastaan?
- **Loppusiivous:** Siivotaan yhdessä askartelutarvikkeet pois ja lautapelit paikoilleen. Samalla voidaan kysyä palautetta ryhmäkerrasta (mistä tykkäsit, mistä et, mikä oli parasta?).

”Nettikiusaaminen ja loukkaava kohtelu netissä voi olla toisen ihmisen nimittelyä, pilkkaamista, ulkopuolelle jättämistä, syrjintää, uhkailua, kiristämistä, julkista nolaamista, valheellisen tiedon levittämistä, ilkeää kommentointia tai pelottelua sosiaalisessa mediassa, peleissä tai muualla netissä.”

Lähde: Mannerheimin lastensuojeluliitto <https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/hyvinvointia-digialassa/nettikiusaaminen/>